

Uns quants aspectes de l'ortografia i de la gramàtica que han estat fixats o que han experimentat modificacions

Josep M. Mestres i Júlia Florit
(27 de febrer de 2019)

3. Novetats de l'Ortografia catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (2017)

Podeu consultar l'edició en línia del text de l'*Ortografia catalana* (OIEC) a l'adreça https://www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf. El detall de l'exposició que segueix resumeix el document «*Novetats de l'Ortografia catalana de l'Institut d'Estudis Catalans*», corresponent a l'entrada 9.3.7 de l'espai web *Critèria* (<http://criteria.espais.iec.cat>): «VII Seminari: “Les novetats normatives de l'any 2016 (I): l'Ortografia catalana de l'IEC” (2017)».

3.1. La grafia dels mots derivats per prefixació

3.1.1. Regla general: els mots prefixats s'escriuen aglutinats: *monocèfal*, *pseudoderivat*, *hemicicle*.

3.1.2. En els mots prefixats aglutinats que tenen el segon formant començat per *r*, la regla general diu que la *rr* no es dobla, excepte els mots que comencen amb *a-*, *cor-* i *ir-*, i el verb *erradicar* i els seus derivats: *arrítmia*, *arreflèxia*, *irrebatible*, *erradicació*.

3.1.3. En els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal s'escriuen amb una *essa*: *aerosol*, *contrasentit*, *cromosoma*; excepte els mots que comencen pels prefixos *de-*, *di-*, *re-*: *dessagnar*, *dessuar*, *dissoldre*, *ressonar*.

En els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant formats mitjançant la composició culta, s'escriu una *e* quan el segon component coincideix formalment amb un mot català que equival semànticament al radical culte: *antiespasmòdic*, *semiesfèric*, *subespècie*, *supraescapular*; excepte alguns mots que s'han introduït al català globalment, com *amfisbena*, *anastomosi* i *microscopi*.

3.1.4. S'escriuen amb guionet aquests casos especials:

- Els conjunts formats per un nom o un adjectiu precedits de l'adverbi *no* que han assolit un alt grau de lexicalització. Corresponen a conceptes ben fixats, propis dels llenguatges d'especialitat: *un no-metall*, *la geometria no-euclidiana*, *un compost no-metàl·lic*.
- Els mots formats per prefixació en què el prefix precedeix majúscula, xifra, símbol, cometes o mots en cursiva: *globulina anti-D*, *fluorescència anti-Stokes*.
- El prefix precedeix una expressió lexicalitzada: *anti-tos ferina*, *ex-directora general*.
- Alguns mots per a fer-ne un ús discrecional: *co-rector* ≠ *corrector*, *ex-portador* ≠ *exportador*, *pre-fixat* ≠ *prefixat*.
- En les coordinacions és admissible posar un guionet al final del prefix si s'omet el segon formant del primer mot: *pre- i postoperatori*, *sub- i suprahepàtic*.

3.2. La grafia dels mots compostos

3.2.1. Regla general: els mots compostos s'escriuen aglutinats: *clarobscur*, *marcapassos* / *fisicoquímic*, *labiodental*, *psicopedagog*, *piscifactoria*.

3.2.2. En els mots compostos aglutinats que tenen el segon formant començat per *r*, la regla general diu que la erra no es dobla: *aerorefrigerant*, *iberoromà*; excepte els mots que comencen amb *raquio-*, *raqui-*, *reo-*, *rino-*, *rin-*, *rinco-*, *rizo-*, *riz-* i *rodo-*, i els compostos amb les terminacions *-rràfia*, *-rràgia*, *-rrea*, *-rrexí*, *-rrinc* i *-rroide*: *cefalorraquidi*, *otorrinolaringòleg*, *neurorràfia*, *ornitorric*.

3.2.3. En els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal s'escriuen amb una *essa*: *políticosocial*, *jocoseriós*.

En els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant formats mitjançant la composició culta, s'escriu una *e* quan el segon component coincideix formalment amb un mot català que equival semànticament al radical culte: *ciberespai*, *heliestació* / *arterioesclerosi*, *bioespeleologia*, *brocoespirometria*; excepte alguns casos concrets, com *megàspora*, *estratosfera*, *gimnosperma*, *prescriure*.

En les coordinacions és admissible posar un guionet al final de la forma prefixada si s'omet el segon formant del primer compost: *homo-* i *heterosexual*.

3.2.4. Expressions aglutinades que són manlleus (+, formes que s'han d'escriure en cursiva):

- Els manlleus adaptats s'escriuen aglutinats: *agnusdei*, *exlibris*, *vademècum*.
- Els manlleus no adaptats aglutinats que s'escriuen també aglutinats en la llengua d'origen: *+bypass*, *+copyright*, *+leitmotiv*.
- Els manlleus no adaptats que en la llengua d'origen porten guionet, s'escriuen amb guionet: *+prêt-à-porter*, *+chill-out*.
- Els manlleus no adaptats que en la llengua d'origen s'escriuen separats, s'escriuen amb guionet: *+au-pair*, *+music-hall*, *+jet-lag*.

3.2.5. S'escriuen amb guionet alguns termes d'especialitat en què un dels elements és un símbol: *2,4,6-trinitrofenol*, *pH-metre*, *omega-3*, *succinil-CoA-sintetasa*, *àcid +p-aminobenzoic* (només la *p* s'ha d'escriure en cursiva).

3.3. La grafia de les locucions i dels sintagmes lliures

Les locucions i sintagmes lliures catalans s'escriuen separats: *mal humor*, *café amb llet*, *mal de cap*, *vist i plau*, *tot terreny*; però hi ha casos en què aquestes expressions s'escriuen aglutinades perquè s'han lexicalitzat totalment i han adoptat un sentit diferent de l'expressió de la qual provenen: *vetesifils*, *vaivé*, *maldecap*, *vistiplau*, *totterreny*.

Quant a les locucions i el sintagmes lliures que són manlleus no adaptats:

- Totes les expressions llatines van separades: *+in vitro*, *+de facto*, *+ex cathedra*, *+stricto sensu*.
- Les locucions adverbials i adjectivals van separades: *+off de record*, *+a capella*
- Els manlleus nominals amb caràcter sintagmàtic van separats: *+bel canto*, *+femme fatale*, *+kale borroka*, *+dolce stil nuovo*; però els derivats s'escriuen en català i aglutinats: *belcantisme*, *estilnovista*.

3.4. Canvis en l'ús de l'accentuació

3.4.1. Els accents diacrítics

<i>bé</i>	<i>mà</i>	<i>pèl</i>	<i>sí</i>	<i>té</i>
<i>déu</i>	<i>més</i>	<i>què</i>	<i>sòl</i>	<i>ús</i>
<i>és</i>	<i>món</i>	<i>sé</i>	<i>són</i>	<i>vós</i>

Conserven l'accent en plural: *béns*, *déus*, *pèls*, *quès*, *sís* i *sòls*.

No s'aplica l'accent diacrític en els compostos i en els derivats: *adeu-siau*, *a contrapel*, però *pèl-roig*, *més-enllà*.

De moment, es manté l'accent diacrític en els topònims: *Cóll*, *Jóc*, *Móra*, *carrer del Cós*.

3.4.2. L'accentuació de les formes baleàriques de la primera persona del singular del present d'indicatiu

a) S'escriuen amb accent greu (è) dels verbs de la primera conjugació acabats en *-enar* i *-esar* —amb algunes excepcions: *embèn*, *remèn*, però *berén*, *ordén*. I s'escriuen amb accent agut (é) les corresponents als verbs acabats en *-essar*: *confés*, *exprés*, *ingrés*.

b) S'escriuen amb accent greu (ò) dels verbs de la primera conjugació acabats en *-osar* i *-ossar* —amb algunes excepcions que s'escriuen amb accent agut (ó): *expòs*, *propòs*, *desglòs*, però *embós*, *esbós*.

3.5. Canvi en l'ús de la dièresi

No han de dur dièresi els derivats amb el sufix *-al* si els primitius respectius tampoc no la porten: *coit* > *coital*, *esferoide* > *esferoidal*, *trapezoide* > *trapezoidal*, *fluid* > *fluidal* (però *fluïdesa*); excepte alguns casos: *laic* > *laïcal*, *proïsme* > *proïsmal*, *veí* > *veïnal*.

3.6. L'ús de l'apòstrof

Regles d'apostrofació

a) Regla general d'apostrofació: els articles definits *el* i *la* revesteixen la forma *l'* i la preposició *de* revesteix la forma *d'* davant de vocal o hac muda: *l'aire*, *l'hulla*, *l'asimetria*, *d'aire*, *d'hulla*, *d'asimetries*, però *la idea*, *la unió*, *la humanitat*, *el Halley*.

b) S'apostrofa l'article femení singular i la preposició *de* davant els noms polisíl·labs de les lletres d'altres alfabetes: *l'alfa*, *l'òmicron*, *precedit d'àlef*, però *la ain*, *la het*, *seguit de he*, *la⁺α*.

c) S'apostrofa l'article singular (tant el masculí com el femení) i la preposició *de* davant de nombres i de sigles que es lletregen: *l'HTML*, *d'LSD*, *l'11è president*, *l'XI Simposi*.

d) S'apostrofa l'article masculí singular davant manlleus començats per *s*, *f* o *z* seguida de consonant: *l'ftalat de potassi*, *l'zwitterió*, *l⁺statu quo*.

Regles de no apostrofació

a) No s'apostrofa ni l'article femení singular ni la preposició *de* davant de les lletres i dels noms de les lletres de l'alfabet català: *la efa*, *la s*, *la hac*, *en forma de S*.

b) No s'apostrofa l'article femení singular ni la preposició *de* davant manlleus començats per *s*, *f* o *z* seguida de consonant: *la ftiriasi*, *la República Democràtica de Sri Lanka*.

c) No s'apostrofien l'article definit ni la preposició *de* davant els símbols: *el H és un gas molt volàtil*, *10 mg de As*. Però és preferible apostrofar davant dels compostos d'especialitat en què el primer element és un símbol el nom del qual comença per una vocal: *l'α-retinol*, *l'L-dopamina*.

3.7. Altres canvis ortogràfics en la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana*

En el DIEC2 s'han produït alguns canvis de grafia d'alguns mots a banda de la nova ortografia.

<i>Formes tal com quedaran en el DIEC2 d'acord amb la nova ortografia</i>	<i>Formes que han figurat en el DIEC2 fins al 2016</i>
agikan	aga khan
<i>alter ego</i> [ll.]	àlter ego
bantú [o bantu]	bantu
<i>delirium tremens</i> [ll.]	delírium trèmens
dóngola	dòngola
hàndicap	<i>handicap</i> [angl.]
hitita	hittita
ídix	jiddisch
kan	khan
kirieleison	kyrieleison
maharajà	maharaja
maharaní	maharani
monoraïl [o monorail]	monorail
<i>pater familias</i> [ll.]	<i>paterfamilias</i> [ll.]
raïl [o rail]	rail
rajà	raja
raní	rani
tuàreg	tuareg
viking –a	víking
zigurat	ziggurat
zulú [o zulu]	zulu

4. Novetats de la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (2016)

4.1. Quantes gramàtiques normatives tenim? I la *Gramàtica normativa valenciana*?

Actualment hi ha la *Gramàtica de la llengua catalana*, la *Gramàtica essencial de la llengua catalana* i la *Gramàtica bàsica d'ús*.

4.2. És una obra institucional, normativa i descriptiva alhora, i per a la llengua general

La nova gramàtica normativa és una **obra institucional** des del punt de vista col·lectiu (hi han participat o col·laborat molts especialistes de dins i de fora de l'IEC) i acadèmic (com a obra d'una acadèmia).

És també una **gramàtica normativa i descriptiva** alhora, per tal com presenta la norma a mesura que descriu el funcionament gramatical de la llengua, mitjançant una descripció detallada de les formes i les construccions lingüístiques.

En general, el text de la gramàtica presenta, sense indicar explícitament que són normatius, els fets gramaticals pertanyents a la **llengua general** (entesa com la que té com a camp d'aplicació la varietat comuna o estàndard de la llengua). Tots els fets que s'hi presenten, tant si donen lloc a una solució com si donen lloc a solucions concurrents, tenen la mateixa validesa normativa mentre el text no digui el contrari.

Tanmateix, la GIEC, de vegades, explicita la validesa o l'acceptabilitat d'una determinada variant fora de l'àmbit que li és propi. Si es considera que una variant que usen els parlants no és acceptable en cap parlar ni registre, es fa constar explícitament; però ja és més difícil saber

què s'hauria de fer, segons l'IEC, en els casos en què únicament indica una preferència d'una forma respecte d'una altra quan no condemna cap de les dues (l'IEC parla sovint, en aquests casos, de l'**adequació** de la forma que s'estudia).

Aquesta adequació s'entén en relació amb la varietat comuna o varietat estàndard de la llengua —la **llengua estàndard**—, també anomenada *llengua general* (i que tradicionalment s'anomenava *llengua literària*), és la que s'usa en la comunicació que ultrapassa les varietats pròpies de cada territori catalanoparlant. Aquesta varietat estàndard se centra sobretot en els usos propis dels registres formals, que són caracteritzats pel tipus de relació que el discurs estableix entre els interlocutors en l'acte comunicatiu.

4.3. Assenyala l'adequació a la varietat diatòpica (dialecte) o diafàsica (registre) del fenomen

Quan és possible, la gramàtica assenyala la pertinença de les variants als **dialectes** o als **registres** respectius (cal tenir en compte que les formes més restringides territorialment poden ser poc adequades en comunicacions d'abast general, que les de caràcter informal poden ser poc o gens adequades en comunicacions formals i que les més arcaïques o molt recents poden ser igualment poc o gens adequades en la llengua més corrent).

La gramàtica específica si un fenomen s'identifica com a més propi de la **llengua oral** o de l'escrita; en altres casos, pot indicar que una de les solucions és més o menys habitual, té més o menys tradició o és més o menys recent, o bé si presenta restriccions gramaticals, entre altres aspectes.

Finalment, entre les solucions generals considerades vàlides, hi ha casos en què el text pot explicitar la **preferència** d'una sobre les altres, o bé assenyalar d'una manera explícita que un cas determinat no es considera acceptable en cap parlar ni en cap registre.

Els indicadors més visibles de **formalitat** són les formes de tractament amb què ens adrecem al nostre interlocutor i el grau de personalització (implicació personal) en el discurs, i també l'àmbit públic o privat de la comunicació (p. XXVI).

Nivells de formalitat amb els corresponents indicatius de registre utilitzats en aquesta gramàtica

NIVELL DE FORMALITAT	INDICATIUS
<i>Alta formalitat</i> (en contraposició a la formalitat mitjana)	marcadament/més/molt formal pronúncia molt acurada
<i>Formalitat mitjana</i>	formal pronúncia acurada
<i>Baixa formalitat</i> + <i>espontaneïtat (registre col·loquial)</i>	(més) informal menys/poc formal col·loquial/col·loquialment familiar pronúncia poc acurada pronúncia ràpida i espontània espontàniament

4.4. Presenta una complexitat terminològica considerable

La terminologia gramatical emprada en la GIEC és complexa i barreja termes tradicionals i termes provinents de la lingüística més recent, la qual cosa pot dificultar la comprensió d'alguns passatges.

La *Gramàtica essencial de la llengua catalana* ha escurçat la nomenclatura terminològica (de 1.456 a 603 termes) i ha procurat simplificar la doctrina gramatical per a fer-la més assequible al públic en general.

4.5. Parts principals: fonètica, morfologia i sintaxi (1.312 p. de contingut doctrinal)

- La fonètica ocupa 115 p., el 8,8 % del total.
- La morfologia ocupa 352 p., el 26,8 % del total (amb 82 paradigmes verbals complets).
- La sintaxi ocupa 845 p., el 64,4 % del total.

4.6. Finals de l'obra: l'índex analític i l'índex general

- L'índex analític ocupa 96 p. i conté termes i conceptes.
- L'índex general ocupa 28 p. i arriba fins al quart nivell d'apartats.

4.7. Un passatge inquietant?

La *Gramàtica de la llengua catalana* exposa la normativa en **dos cossos de lletra diferent: «gran» i «menuda»**. A les pàgines XXX-XXXI dels inicis de la GIEC, corresponent a l'epígraf 2.1 de la «Introducció», que tracta de les dues mides de lletra de l'obra, s'hi afirma:

«A grans trets, els paràgrafs en lletra menuda contenen informació referida als aspectes següents:

»a) el tractament de variants més locals relacionades amb les tractades en el paràgraf precedent de la lletra grossa o amb les que es comenten en l'apartat;

»b) la introducció d'aclariments sobre l'anàlisi gramatical aplicada o sobre les diverses possibilitats d'anàlisi aplicables en els estudis sobre la qüestió, precisions sobre la terminologia emprada, etc.

»Tota aquesta informació vehiculada en lletra menuda pot interessar especialment als estudiosos i als lectors que desitgen ampliar el coneixement de la gramàtica de la llengua catalana, però es **considera prescindible per a la comprensió del text i l'aplicació de la norma.**»

4 bis. Una novetat d'última hora: el 27 de gener de 2019 s'ha obert al públic la *Gramàtica essencial de la llengua catalana*

La *Gramàtica essencial de la llengua catalana* (GEIEC, 2018) és una versió reduïda de la *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC, 2016) de l'Institut d'Estudis Catalans. Es presenta amb un format adaptat per a la consulta en línia i té com a objectiu general fer accessible a un públic ampli la descripció i la normativa gramaticals contingudes en la GIEC. Aquesta gramàtica en línia de l'IEC es pot consultar en l'adreça <https://geiec.iec.cat>.

La GEIEC comprèn trenta-dos capítols (la GIEC en conté trenta-cinc) i, en extensió (nombre de caràcters), supera lleugerament el 50 % de la GIEC. Les explicacions s'organitzen al voltant de quadres resum (n'hi ha 245, a més de 14 taules i 30 figures), els quals permeten anar ràpidament al contingut concret que se cerca. Com a elements de suport, compta també amb un glossari en línia (amb 568 termes definits i exemplificats), que resol dubtes terminològics durant la consulta, i amb remissions internes (⇒; p. ex., § 17.3) i externes a la GIEC (§ 17.3) i a l'OIEC (2017, § 3.2.1), per bé que, de moment, les externes només indiquen l'epígraf on se'n parla.

També hi ha remissions a les conjugacions verbals (V). A més, es preveu que pròximament incorpori àudios (🔊), de manera que es podran sentir els exemples dels continguts de fonètica i fonologia tal com es pronuncien en diferents parlars.

5. Uns quants casos de la gramàtica que han estat fixats en aquesta obra o que han experimentat modificacions

Casos de morfosintaxi

5.1. L'ús de les preposicions *per* i *per a*

L'ús de les preposicions *per* i *per a* s'exposa, especialment, a les pàgines 742-751, 1122-1130 i 1160-1161 de la nova gramàtica normativa (si voleu tenir més informació, podeu

consultar la presentació en PP de l'adreça <http://criteria.espais.iec.cat/files/2018/05/VIII-Seminari-Igualada-Presentaci%C3%B3-en-PP-20180526-2.pdf> de l'espai web **Crítèria**, dins l'entrada 9.3.8).

El més interessant, des del punt de vista pràctic, del que comenta la nova gramàtica és que constata que, **en la llengua oral espontània** dels diferents parlats (p. 742), es donen els usos generalitzats següents:

a) En valencià, en tortosí i a la Franja es diferencien sistemàticament els usos de *per* i *per a* (en la resta del nord-occidental, ús menys sistemàtic).

b) En els altres dialectes hi ha ús generalitzat de *per*, i prou.

c) En els registres formals es diferencia l'ús de totes dues preposicions.

Arran d'aquestes constatacions, la GIEC **admet tres criteris d'ús** de les preposicions *per* i *per a* amb el mateix valor normatiu:

a) Allà on pronunciïn sistemàticament *per a*, que també l'escriuin.

b) En els altres dialectes, en la llengua escrita i en context de finalitat, només *per* davant infinitiu simple (proposta de Joan Coromines del 1972).

c) En registres formals, aplicació de la normativa clàssica (davant infinitiu simple, si hi ha causa i finalitat alhora, només *per*) amb algunes precisions de la Secció Filològica.

5.2. El quantificador *uns/unes* amb el valor de *uns quants*

Pàgina 597 de la GIEC: «Trobem *uns/unes* usat en el sentit del quantificador indefinit *uns quants* en oracions com *Encara he de fer unes trucades, I si demanéssim unes ostres per a acompanyar el xampany?* i *Enretireu la taula uns pams més*. En aquest sentit de 'alguns' o 'uns quants' el trobem també en *Fa uns dies que no veig el gat*, mentre que en *Fa un temps que no el veig* el sintagma nominal *un temps* té el sentit de 'un cert temps'. Ara bé, aquest ús de l'article indefinit sense la presència d'un quantificador explícit és molt restringit. Així, no és natural una oració com *No sé si ens banyarem, perquè hi ha uns núvols.*»

5.3. La combinació conjuntiva *i/o*

Pàgines 980-981 de la GIEC (en lletra menuda): «És una innovació relativament recent en diferents llengües la combinació *i/o*, pròpia de l'escrit més aviat formal o especialitzat, que s'interpreta com a copulativa i disjuntiva alhora. En *Estudien filosofia i/o política*, la combinació *i/o* vol dir que estudien l'una matèria o l'altra o bé totes dues; igualment *Cal que revisin els informes l'arquitecte i/o l'encarregat d'obra*. La fórmula és útil especialment en escrits tècnics, que generalment són més concisos: *Movent adequadament el punt R o canviant els valors de m i/o n podem aconseguir que les punts P, Q i R estiguin alineats*. Fora de textos d'aquest tipus, és més natural d'expressar aquesta relació amb una simple disjuntiva, que pot incloure també el significat copulatiu (*Si llegiu o veieu el drama* no exclou que el llegiu i el vegeu [...]), o bé amb una disjuntiva de tres membres: *Cal que revisin els informes l'arquitecte o l'encarregat d'obra tots dos*. En altres casos hi escau l'adverbi *respectivament*: *Llavi leporí i paladar fes: fissura en el llavi i en el paladar, respectivament*. La fórmula *i/o* és abusiva si s'utilitza en lloc de *i* o bé de *o* en casos com els següents (en què no es | veu què podria significar aquella fórmula): *Llicència gratuïta de pesca per a andorrans o residents menors de deu anys; Full d'oferta o petició de pis de lloguer.*»

Casos de lèxic

5.4. La preposició llatina *versus* amb el sentit ‘contra’

Pàgina 771 de la GIEC: «La preposició llatina *versus* s’ha reintroduït en textos sobretot tècnics amb el valor de ‘contra, en oposició a’ i sovint abreujada com a *vs.* o *vs.*: *contingut versus forma, religió vs. fanatisme.*»

Cal advertir, però, que no és admissible considerar abreviatura *vs* (sense punt final), per tal com les abreviatures han de mantenir, com a mínim, la lletra inicial i han d’acabar en punt o en barra (/).

Casos de fraseologia

5.5. L’expressió *venir + PP + per*, equivalent a *ésser + PP + per*

La GIEC no tracta directament d’aquesta construcció, però la fa servir en contextos en què fins ara era considerada com un ús abusiu:

«A vegades el domini de quantificació no **ve expressat per** cap nom, sinó que es presenta com una propietat lèxica del mateix quantificador. [...] A més, amb certs quantificadors, el domini va introduït per la preposició de [...]» (p. 623).

«L’avaluació quantitativa a vegades **ve expressada** dins del sintagma nominal no pas **per** un quantificador sinó per un adjectiu» (644).

5.6. L’expressió *a nivell de* no és recomanable en sentit figurat (‘per mitjà de’)

Pàgina 775-776 de la GIEC: «La locució prepositiva *a nivell de* designa una posició al mateix pla horitzontal que el punt de referència representat pel seu complement, el qual pot quedar sobreentès: *Les terres que es troben a nivell del mar són més humides; Aquesta porta no tanca bé perquè no està a nivell* (o *perquè no hi està el terra*). [...] | [...]

»[Amb lletra menuda:] *A nivell (de)* s’utilitza col·loquialment amb valors figurats per als quals disposem d’expressions més precises i adequades. En lloc de *a nivell musical*, *a nivell administratiu* o *a nivell d’universitats*, resulten més adequades solucions com les que s’exemplifiquen tot seguit: *Pel que fa a la música* (o *Musicalment parlant*), *aquesta coral és admirable, però pel que fa a les lletres s’hi hauria de mirar més; Aquest escrit no és adequat des del punt de vista administratiu; A les universitats hi ha malestar.*»

5.7. L’expressió *al respecte* (‘respecte d’això’)

Pàgina 783 de la GIEC: «Les locucions *respecte a* i *respecte de* no prescindeixen de la preposició d’enllaç, tret que la locució no tingui complement explícit, cas en què s’usa *al respecte*: *Els hem parlat del valor de les enquestes i els hem donat bibliografia al respecte* (‘respecte de les enquestes’).»

5.8. L’expressió *degut a* + COMPLEMENT (‘a causa de’)

Pàgina 1121 de la GIEC: «El participi *degut* també pot introduir una construcció causal seguit de la preposició *a* i d’un complement. En aquest cas, però, la construcció només s’usa amb naturalitat amb sintagmes nominals i amb subordinades substantives precedides de *el fet* [...]: *Ha augmentat el nombre d’escolars degut a la presència dels fills dels immigrants; Tenien una percepció esbiaixada degut al fet que no havien considerat totes les dades.* Com mostren els exemples anteriors, les causals amb aquest participi solen ser internes i, per tant, solen funcionar com a adjunts al predicat de l’oració principal.»